

Gebroken lofzang: kunst en geloof na hersenletsel

Fieke Bakker

Op een noodlottige dag in 2015 verandert het leven van beeldend kunstenaar Martijn Duifhuizen radicaal. Hij botst frontaal met zijn fiets op een scooter en belandt op zijn hoofd waardoor hij, zo zal later blijken, hersenletsel oploopt. Voor de orthodox-christelijke kunstenaar uit Berkenwoude, die veel religieuze thema's in zijn werk verweeft, begint een grillige en pijnlijke zoektocht. Het niet-aangeboren hersenletsel (NAH) trekt diepe sporen. Waar hij voorheen een energiek en optimistisch persoon was, is hij nu door het minste of geringste uit balans. Het geluid van zijn spelende kinderen, fluitende vogels, de gemeentezang – alles is hem te veel.

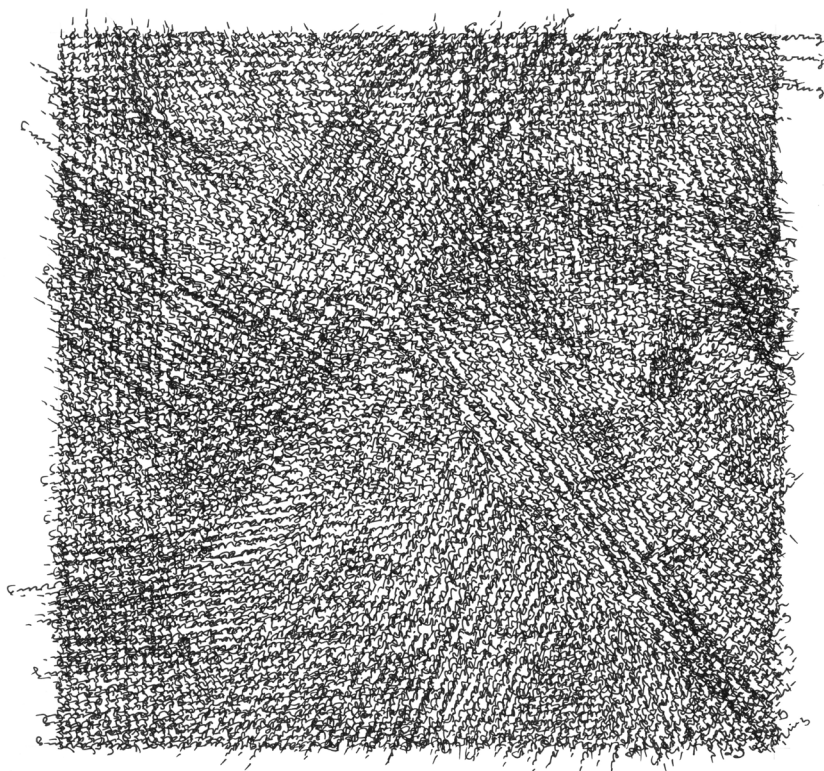
Al weet hij dat hij de lat daarbij voor zichzelf te hoog legt, toch kan hij het maken van kunst niet loslaten. Voor zijn ogen valt zijn leven stukje bij beetje uit elkaar. Uiteindelijk doet een werkreis met studenten naar Oekraïne zijn leven kantelen. Na terugkeer is hij zo somber dat hij alleen nog met zijn levenseinde bezig is. Hij voelt dat hij volledig de controle over zichzelf is kwijtgeraakt. Het leidt in 2020 tot een crisisopname. In deze fase houdt hij zich vast aan zijn geloof, vindt er troost in – bijvoorbeeld in psalm 142 – en worstelt ermee. Toch blijft er spanning tussen lof en aanklacht, vertrouwen en vertwijfeling. In zijn hart houdt hij van God, maar zijn geest is grillig en ongeremd. Een werk als *Volgevloekt* is hier sprekend voor: het hele vel is 'volgevloekt' en is exact 23 bij 42 cm groot. Die afmetingen verwijzen naar Lucas 23 vers 42: 'Gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn.'

Zijn werk uit deze tijd toont zowel de diepte van zijn gevoel, als een ingetogen kracht dit om te zetten naar kunst. Zijn kunst wordt als een schreeuw uit de diepte. In dagboeken die hij in die periode bijhoudt, schetst hij in korte, klare bewoordingen een gebroken ziel die niets meer aankan. Hij weegt hierin het leven af met dezelfde minimalistische kracht die zijn kunstwerken kenmerkt: met de eenvoud van de vormen en het werken in zwart-wit. Het maakt de uiting des te krachtiger.

Na negen maanden verlaat hij de kliniek en huurt een kleine studio waar hij even weg kan zijn van de stimuli van werk en gezinsleven (met vijf kinderen). Hij noemt die ruimte *Spatie*, een term die onder meer rust betekent en hem ruimte biedt weer iets nieuws te maken. De crisisopname en zijn gevoeligheid voor depressies, die door het NAH altijd op de loer liggen, blijven een thema in zijn werk. Zo heeft hij de plastic verpakkingen van zijn medicatie allemaal bewaard en verwerkt in een nieuw kunstwerk.

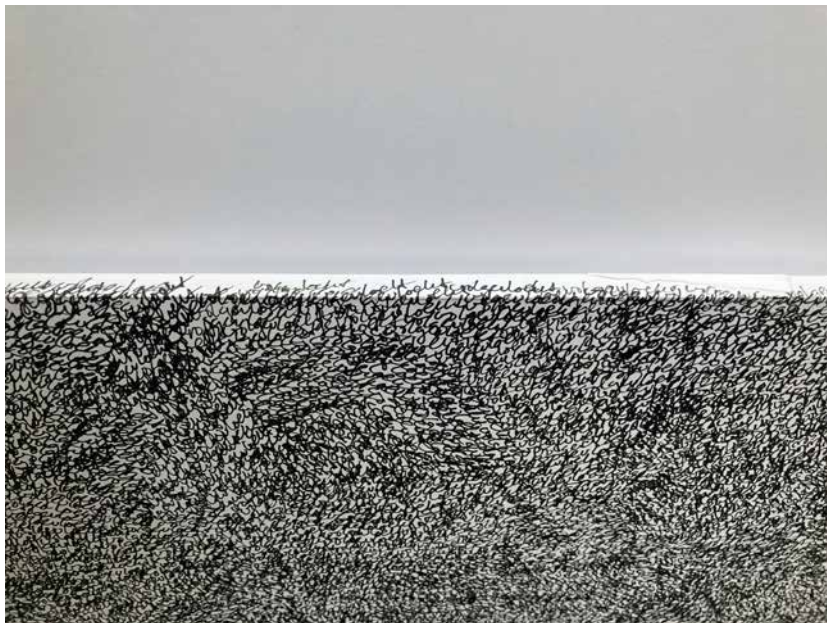
F. Bakker MA is hulpverlener bij 113 Zelfmoordpreventie en redactielid van dit tijdschrift.

E-mail: fieke.bakker@gmail.com. Website Martijn Duifhuizen: www.atelierduifhuizen.nl.

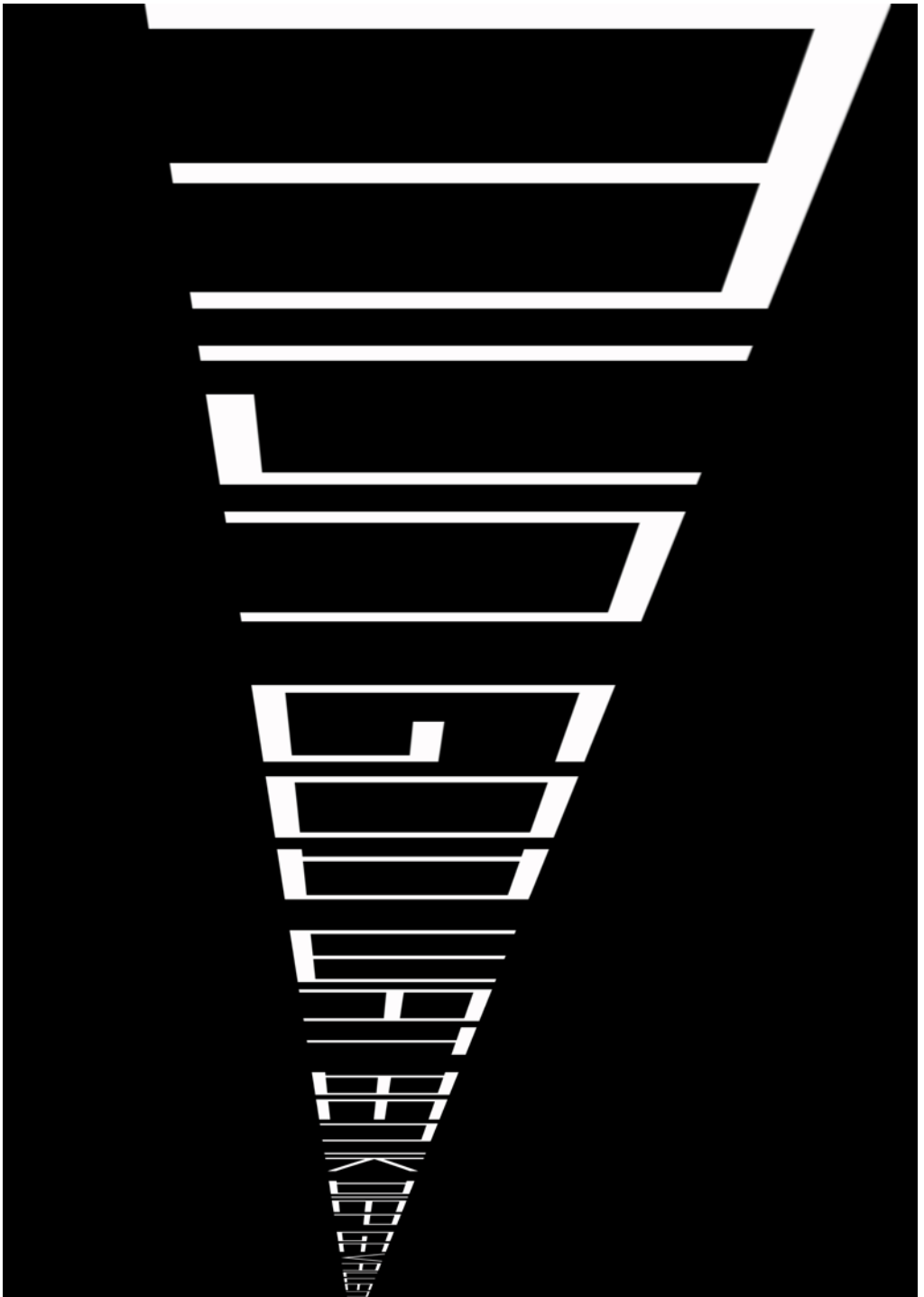
Verwarring (2016)

'Precies een jaar na het ongeluk schreef ik een samenvatting in één enkel woord: verwarring.'

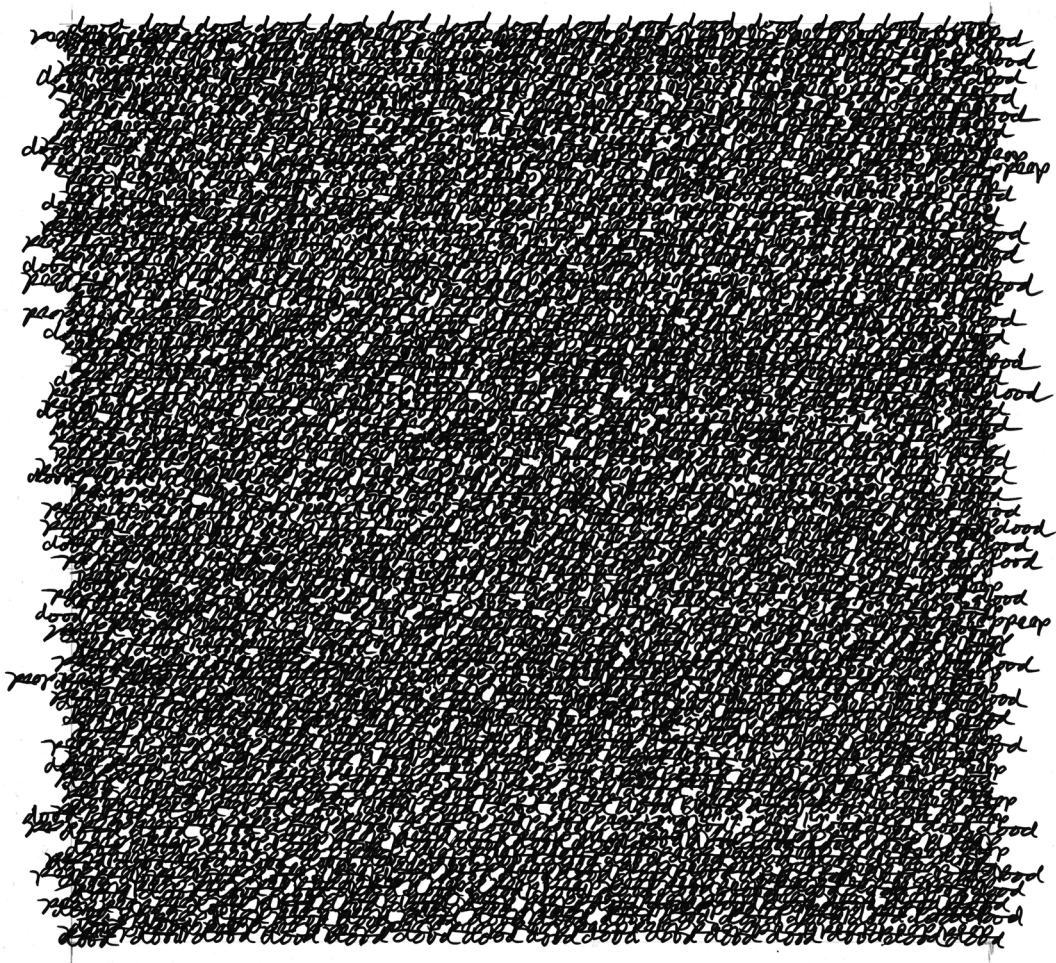

Volgevloekt (2020)

'Vloeken is natuurlijk verkeerd, maar het toont iets van mijn pijn. Tegelijkertijd is het een smeekbede om vergiffenis.'

Mijn God wat ben ik diep gevallen (2020)

Dood (2025)

'In dit kunstwerk zijn de zinnen verborgen: Ik wil dood / Ik wil niet dood /
Ik heb een doodswens / De dood van de heer.'